

Instructie voor zorgmedewerkers werkzaam in de gehandicaptenzorg - Persoonlijke beschermingsmaatregelen (PBM)

Deze instructie is gebaseerd op de richtlijn gebruik PBM buiten ziekenhuizen (RIVM, 20 maart 2020).

Vanwege het nieuwe coronavirus kan het in de gehandicaptenzorg nodig zijn om extra persoonlijke beschermingsmaatregelen (PBM) toe te passen.

1. Om een **kwetsbare cliënt** te beschermen bij een **hoestende/ niezende zorgmedewerker**.
2. Om de zorgmedewerker te beschermen die een **hoestende/ niezende/ koortsende cliënt moet verzorgen**.

Volg in bovenstaande situaties, de volgende basisinstructies:

1. Zoek een alternatief zoals:
 - a. uitstel van zorg/begeleiding (bij een cliënt met klachten) of
 - b. inzet van een andere hulpverlener zonder klachten (bij een hulpverlener met klachten)
2. Gebruik wel PBM bij **persoonlijke verzorging** en lichamelijk onderzoek
3. Gebruik geen PBM als je een **afstand van 1,5 meter** kunt bewaren
4. Gebruik geen PBM bij **kort contact**: maximaal 5 minuten

Hieronder staat een toelichting.

Wanneer is iemand verdacht voor corona?

Iedere organisatie heeft inmiddels een eigen protocol voor het signaleren van corona klachten. De AVG of huisarts stelt een verdenking voor het coronavirus vast. Bij hoesten, verkoudheid en/of koorts (anders dan normaal is voor de cliënt), neem contact op met een arts.

Woont een van corona verdachte client in een woonvorm, waarbij hij ruimtes deelt met andere bewoners, dan is het belangrijk dat de client in isolatie gaat en niet in contact komt met medebewoners.

Wie zijn de kwetsbare cliënten?

De kwetsbare cliënten in de gehandicaptenzorg zijn ouderen (>70 jaar), ernstig meervoudig gehandicapten, bij wie verpleegtechnische zorg en lichamelijke beperking op de voorgrond staat en chronisch zieken. Bij twijfel of cliënten tot de risicogroep behoren, betrek een AVG of huisarts.

Wat is PBM?

PBM bestaan uit wegwerp handschoenen, mondneusmasker en bij *lijfgebonden zorg* een schort.

- Het **mondneusmasker** kan 3 uur achtereen gedragen worden (bij verschillende cliënten).
- De **handschoenen** moeten per cliënt gewisseld te worden.
- Een **schort** wordt gebruikt bij lichamelijke verzorging (douchen, toiletgang).
- Een (spat) **bril** (ter bescherming van de medewerkers)

Mocht je PBM nodig hebben bij persoonlijke verzorging en een verdenking van corona, maar zijn deze *niet of nauwelijks beschikbaar*? Neem dan contact op met de medische dienst of je leidinggevende.

Wel PBM nodig

Bij persoonlijke, lijfgebonden verzorging, moet je nu extra alert zijn zoals bij douchen, toiletgang en tanden poetsen. Bij een verdenking van corona bij de cliënt of bij jezelf, moet je nu extra PBM gebruiken. Dus in ieder geval een chirurgisch mondneusmasker, handschoenen, spatbril en een schort. Bij aerosolvormende handelingen¹ wordt een FFP2-masker geadviseerd en indien niet aanwezig een FFP1-masker.

Geen PBM nodig: voorbeelden

Kort contact

Bij een kort contact van minder dan 5 minuten, kun je vaak veilig werken zonder PBM. Hieronder valt niet lijfgebonden zorg, zoals medicijnen aanreiken, jas aantrekken. Je kunt ook denken aan ondersteuning geven bij het eten en haren kammen. Zorg er dan voor dat je naast of achter de cliënt werkt.

1,5 meter afstand

Met een afstand van meer dan 1,5 meter tot de cliënt, kun je veilig werken. Je hebt geen PBM nodig, ook niet als je zelf of de cliënt hoest of niest. Hieronder vallen: eten brengen, medicatie brengen, begeleidingsgesprekken en huishoudelijke ondersteuning.

PBM bij gedragsproblemen

Afstand houden kan in sommige gevallen lastig zijn door gedragsproblematiek, zoals agressief gedrag richting een zorgmedewerker. Ook het gebruik van PBM kan een angstige of agressieve reactie oproepen bij de cliënt. Vermijd, bij een hoestende/niezende cliënt verdacht van corona, zoveel mogelijk fysiek contact. Is dit onvermijdelijk, gebruik minimaal het mondmasker en let extra op goede hygiëne.

Wees extra alert op hygiënerichtlijnen:

- Geen handen geven
- Regelmatig handen wassen en afdrogen met papieren handdoekjes
- Hoesten en niezen in de elleboog
- Papieren zakdoekjes gebruiken

Elke organisatie heeft hygiëneprotocollen die specifiek zijn voor de handelingen die je verricht of de locatie waar je werkt. Volg deze nauwkeurig op. Meer informatie over hygiënerichtlijnen in de zorg vind je op de website van het [RIVM](#). In de richtlijnen staan hoofdstukken over persoonlijke hygiëne, hygiëne cliënt, [schoonmaak](#) en desinfecteren.

¹ Dit betreft de volgende handelingen: uitzuigen, tracheale intubatie, niet-invasieve beademing, tracheostomie, cardiopulmonaire reanimatie, manuele handmatige beademing voorafgaand aan intubatie, bronchoscopie, handelingen aan de tracheostoma. (bron: RIVM)